

Stavangerpianisten Sveinung Bjelland imponerer

Sveinung Bjelland imponerer vår anmelder. Her fra en konsert med Stavanger symfoniorkester i 2017.

 KRISTIAN JACOBSEN

KLASSISK CD: Herlig å høre stavangerpianisten Sveinung Bjelland, skriver Arnfinn Bø-Rygg. Han løfter også fram Debussy i jubileumsåret. Men han begeistres ikke av lokale Bodhild Vossgård fra Stavanger symfoniorkester.

Arnfinn Bø-Rygg

Raffinert og heftig av Sveinung Bjelland

Schumann: Introduksjon og allegro appassionato;

Chopin: Klaverkonsert nr. 1 i e-moll. Sveinung Bjelland klaver, Kringkastingsorkesteret, dir.: Christian Eggen. Utgitt på Lawo.

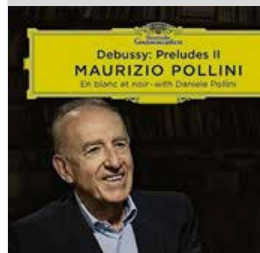
Det er herlig å høre Schumann spilt så romantisk som det Bjelland gjør når han tar de første brutte akkordene i dette, bokstavelig talt, lidenskapelige verket. Den Schumann'ske varmen blir nesten animalsk og de romantiske irrganger i verket blir gjennomsmøkt med labyrintisk klarhet og lydhørhet.

Chopins e-moll-konsert, som egentlig er den andre han skrev, er det lengste verket denne komponisten noen gang skrev. Utfordringen i denne konserten ligger i det klanglig raffinerte, som Bjelland demonstrerer med forfinet behandling og sans for nyanser. Også den frie bevegelsen hos Chopin, alle rubatoene (fleksibilitet i tempo) og det å la toneklinge ut, er det Bjellands sak å få frem. De mange passasjene hos Chopin er besjelet. Her kan orkesteret noen ganger, særlig i førstesatsen, bli for taktfast. Men jevnt over er spillet i upåklagelig Chopin-modus.

I yttersatsene har Bjelland også den kraft og heftighet som skal til. Og den langsomme satsen er virkelig en «rolig og melankolsk romanse», slik Chopin sa om denne satsen. Det grandiose og delikate er de polene konserten beveger seg mellom. Vi gleder oss til flere innspillinger med Bjelland!

I yttersatsene har Bjelland også den kraft og heftighet som skal til.

Debussy – en revolusjon i musikkhistorien

Debussy: Préludes II; En blanc et noir. Maurizio Pollini med Daniele Pollini. Deutsche Grammophon.

26. mars nå i år var det 100 år siden Debussy døde. Det var på en dag da kanoner med en rekkevidde på 130 kilometer beskjøt Paris. Også blant hans mange brev, 451 i alt, beskriver han 1. verdenskrig: «Jeg er ødelagt, som en liten landsby etter tyskernes besøk» skriver han i 1915.

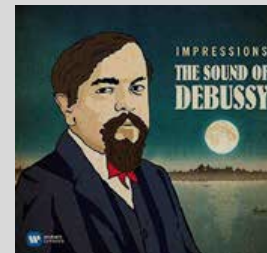
Vi vet godt hvordan Debussy så ut. Adskillige ganger ble han fotografert av Felix Nadar, 1800-tallets store franske fotograf som tok en mengde fotos av franske diktere og kunstnere. Debussy var en revolusjonær i musikkhistorien. For oss lyder han typisk fransk, men det var han som i musikken skapte dette «franske»: klangligheten, atmosfæren som alltid er forbundet med klarheten. Han avviste å bli kalt impresjonist, slik en gruppe malere ble. Debussy var helt på linje med sin venn Mallarmé, den største poeten i Frankrike i de siste 40 år av 1800-tallet, som sa at «Å benevne en gjenstand, det frarøver tre fjerdedeler av den nytelsen som et dikt røper litt etter litt: å antyde det, det er drømmen.»

Pollini er en Debussy-fortolker av rang. For flere år siden kom innspillingen av Préludes bind 1, som sammen med Michelangelis og Zimermans innspillinger hører til det absolutte høydepunkt av disse stykkene. Det gjelder også innspillingen av etydene og nå altså, bind 2 av Préludes. I det første stykket, «Tåke», hører vi nettopp hvordan Debussy avstår fra et tema, en utvikling og en tradisjonell form. Andre har noe eksotisk over seg eller ironisk – det siste når han bruker Cake-walk – formen (spor 6).

Sammen med sønnen Daniele fremføres så En blanc et noir (I hvitt og sort) for to klaverer og skrevet til venner, hvorav én døde i krigen (spor14). Debussy har satt en tekst øverst i partituret til disse stykkene, men tekstene må forstås som selvstendige, de skal ikke illustreres av musikken. Pollini far og sønn spiller disse kraftfullt, klanglig raffinert og viltvoksende, men også dystert, der det er på sin plass.

Debussy var en revolusjonær i musikkhistorien.

Debussy i vidvinkel

Debussy: Div. verk og utøvere. 3 cd-er. Warner classics.

Det hører til jubileer at de plateselskapene som har anselige innspillinger av en komponist, gir ut såkalt «komplette» utgaver. Dette er en forkortet utgave av en boks på 33 cd-er som Warner classics nettopp har kommet med og som pretenderer å være komplett. Det gjør også Deutsche Grammophon med sin utgivelse på 22 cd-er som har vel så spennende utøvere som den store Warner-utgaven.

Men disse to «komplette» utgivelsene er mest for spesialister. Warner-utgaven på tre cd-er, som har tittelen «Impressions. The sound of Debussy», spenner over svært mange år hva utøvere angår: fra Debussys egen innspilling (1903) på pianorull av et stykke fra Estampes (cd 1, spor 20) til klavertrioen (2017). Vi hører på disse tre cd-ene hvor mye mer Debussy har skrevet enn de kjente verkene: «La mer» (Havet), «Prélude à l'après-midi d'un faune» (Forspill til en fauns ettermiddag) og «Nocturnes». Og så mye mer for klaver enn de mest kjente stykkene, slik som «Clair de lune» (Måneskinn) og «Children's Corner». Men vi får altså utdrag her, også av preludiene, strykekvartetten og de store orkesterstykkene. En kuriositet er Debussys orkestrering av Saties «Gymnopédie» nr. 1 (som bonus spor, cd 3, spor 12).

Men disse to «komplette» utgivelsene er mest for spesialister.